

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง	การประเมินผลหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนต้นแบบการใช้หลักสูตร		
คำสำคัญ	การประเมินผลหลักสูตร/หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 /โรงเรียนต้นแบบการใช้หลักสูตร		
ชื่อผู้วิจัย	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มาเรียม นิลพันธุ์	หัวหน้าโครงการวิจัย	
	อาจารย์ ดร.ศิริวรรณ วณิชวัฒนวรชัย	ผู้ร่วมวิจัย	
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม	ผู้ร่วมวิจัย	
	อาจารย์ ดร.อุบลวรรณ ส่งเสริม	ผู้ร่วมวิจัย	

ปีที่พิมพ์เผยแพร่ 2556

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อประเมินผลการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของโรงเรียนต้นแบบ 2) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาความเข้มแข็งทางวิชาการของโรงเรียนต้นแบบ และบุคลากรทางการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยที่มีลักษณะผสมผสานหลักการ แนวคิดของการประเมินโครงการ โดยใช้แนวคิดแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods) ประชากร ได้แก่ โรงเรียนต้นแบบการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จำนวน 555 โรงเรียน (เริ่มใช้หลักสูตรแกนกลาง ปีการศึกษา 2552) แบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับประถมศึกษา 185 โรงเรียน ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา 183 เขต ระดับขยายโอกาส 183 โรงเรียน ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา 183 เขต และระดับมัธยมศึกษา 187 โรงเรียน ในเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา 42 เขต กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนต้นแบบการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (เริ่มใช้หลักสูตรแกนกลาง ปีการศึกษา 2552) เป็นโรงเรียนที่ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Sampling) ครอบคลุม 19 เขตตรวจราชการ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย กลุ่มผู้ให้ข้อมูลระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ 1) ผู้อำนวยการสถานศึกษา ที่เป็นโรงเรียนต้นแบบการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 2) หัวหน้างานวิชาการ หรือผู้รับผิดชอบงานหลักสูตรของสถานศึกษาที่เป็นโรงเรียนต้นแบบการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 3) ผู้อำนวยการ หรือรองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา ที่กำกับดูแลโรงเรียนต้นแบบการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 4) ศึกษานิเทศก์ ที่รับผิดชอบงานหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 5) หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอนในโรงเรียนต้นแบบการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 6) คณะกรรมการสถานศึกษา และ 7) คณะกรรมการบริหารหลักสูตร และกลุ่มผู้กำหนดนโยบาย ได้แก่ ผู้บริหารสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) จำนวน 5 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตร จำนวน 5 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษา แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา แบบสอบถามศึกษานิเทศก์ ประเด็นสนทนากลุ่มครูผู้สอน ประเด็นสนทนากลุ่มคณะกรรมการสถานศึกษา ประเด็นสนทนากลุ่มคณะกรรมการบริหารหลักสูตร แบบตรวจสอบองค์ประกอบและคุณภาพหลักสูตรสถานศึกษา แบบประเมินหน่วย/แผนจัดการเรียนรู้ และแบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ สถิติที่ใช้ในการวิจัยคือ ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย พบว่า

1. ผลการประเมินการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของโรงเรียนต้นแบบ

1.1 ด้านเอกสารหลักสูตรสถานศึกษา

1.หลักการ จุดหมาย ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ตามแนวคิด Standard based Curriculum โดยวิสัยทัศน์ หลักการ มีรายละเอียดมากเกินไปจนหาอัตลักษณ์ไม่ได้ สมรรถนะที่สำคัญของผู้เรียน

ระบุเป็นภาพกว้างยากแก่การปฏิบัติและวัดประเมินผล และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดมีจำนวนมากเกินไป กลุ่มสาระการเรียนรู้ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 มีจำนวนมากเกินไปไม่เหมาะกับวัยของผู้เรียนที่ควรพัฒนาพื้นฐานการเรียนรู้ ไม่จำเป็นต้องบังคับให้เรียน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้

2. เอกสารหลักสูตรสถานศึกษา พบว่าการเขียนวิสัยทัศน์ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไม่ครอบคลุมสภาพความต้องการของโรงเรียน ชุมชน ท้องถิ่น ในส่วนของโครงสร้างหลักสูตรชั้นปี มีรายวิชาเพิ่มเติม/กิจกรรมเพิ่มเติมสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และจุดเน้นของโรงเรียนในระดับต่ำ คำอธิบายรายวิชามีการกำหนดสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นสอดแทรกอยู่ในคำอธิบายรายวิชาพื้นฐานหรือรายวิชาเพิ่มเติมไม่ชัดเจน และแนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไม่ชัดเจน

3. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ยังไม่มีตัวชี้วัด ยังขาดรายละเอียดในการทำแนวทางการจัดการเรียนการสอน และหน่วยและแผนการเรียนรู้ หรือแผนการจัดประสบการณ์เกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน อีกทั้งครูยังขาดความเข้าใจในการประเมินกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนบางกิจกรรม เช่น กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ถูกลดความสำคัญลงทำให้ผู้เรียนขาดคุณลักษณะอันพึงประสงค์

4. การบริหารจัดการหลักสูตร ผู้บริหารและครูขาดความรู้ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรอย่างแท้จริง ทั้งนี้การดำเนินงานด้านการบริหารจัดการหลักสูตรส่วนใหญ่เป็นการดำเนินงานของกลุ่มบุคคลเพียงไม่กี่คนส่งผลให้การดำเนินงานไม่เป็นระบบ

5. การจัดการเรียนการสอน พบว่าครูผู้สอน สอนโดยไม่อิงหลักสูตรสถานศึกษา ขาดความหลากหลาย สอนไม่ตรงกับมาตรฐานตัวชี้วัด และไม่เอื้อให้ผู้เรียนสร้างความรู้ได้ด้วยตัวเองและการออกแบบหน่วย/แผนจัดการเรียนรู้องค์ประกอบครบถ้วนแต่เนื้อหาและสาระสำคัญในแต่ละองค์ประกอบไม่สอดคล้องกัน และครูส่วนใหญ่ไม่เข้าใจกระบวนการออกแบบการเรียนรู้แบบย้อนกลับ (Backward Design)

6. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ระดับชาติ ยังไม่ครอบคลุมตัวชี้วัด ครูผู้สอนขาดความรู้เกี่ยวกับเทคนิคและวิธีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ละเลยการวัดและประเมินผลในระดับการวัดขั้นสูง คุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานและตัวชี้วัด ยังไม่สะท้อนคุณภาพผู้เรียนด้านคนดี และคุณภาพผู้เรียนจากการทดสอบระดับชาติ ไม่สามารถบ่งบอกความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน

1.2 ด้านปัญหาและข้อเสนอแนะในการนำหลักสูตรไปใช้

1. การนำหลักสูตรไปใช้ในสถานศึกษา พบว่า บุคลากรที่เกี่ยวข้องทั้งระดับเขตพื้นที่ และระดับสถานศึกษาขาดความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร ดังนั้น สพฐ. ควรจัดอบรมให้ความรู้กับบุคลากรทุกฝ่ายและทุกคน ทั้งนี้เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกัน และควรติดตามผลการนำหลักสูตรไปใช้เป็นระยะ เพื่อช่วยเหลือและพัฒนากระบวนการนำหลักสูตรไปใช้ให้กับสถานศึกษา นอกจากนี้ควรมีการวิเคราะห์สภาพความแตกต่างและความต้องการตามบริบทของชุมชน เพื่อที่จะสามารถกำหนดกรอบหลักสูตรที่หลากหลาย ตอบสนองท้องถิ่น ชุมชนได้ และมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการพัฒนาหลักสูตรอย่างจริงจัง

2. การจัดทำหน่วย/แผนจัดการเรียนรู้ พบว่าครูขาดความเข้าใจในกระบวนการออกแบบการจัดการเรียนการสอนที่อิงมาตรฐาน การจัดการเรียนการสอนไม่มีความหลากหลาย ไม่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ไม่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทั้งนี้เนื่องจากครูขาดความรู้ความเข้าใจที่ชัดเจนในการออกแบบการเรียนรู้ที่อิงมาตรฐาน ประกอบกับปัจจัยอื่น อาทิ ภาระงานมาก สอนหลายระดับชั้น หลายวิชาจึงไม่มีเวลาเพียงพอ ดังนั้น สพฐ. หรือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรจัดอบรมให้ความรู้ หรือ จัดทำเอกสารประกอบเพื่อให้ความรู้ครู โดยการจัดอบรมนั้นควรแยกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ และ ระดับชั้น นอกจากนี้ควรมีการให้ความรู้เรื่องการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เทคนิคการสอน วิธีการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

3. การวัดและประเมินผลผู้เรียน พบว่า ครูขาดความรู้เรื่องการวัดและประเมินผล ไม่สามารถวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด เพื่อการประเมินได้ ครูไม่เข้าใจการสร้างเกณฑ์การประเมินรูปแบบต่างๆ ครูขาดความเข้าใจเรื่องการประเมินผลตามสภาพจริง อีกทั้งการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ไม่มีรูปแบบการประเมินที่ชัดเจน ดังนั้น สพฐ. ควรจัดอบรม/สัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อให้ความรู้ และฝึกปฏิบัติ ในสร้างเครื่องมือการวัดและประเมินผล โดยเนื้อหาการอบรม/สัมมนาต้องสอดคล้องกับแนวทางการประเมิน ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพ.ศ. 2551

1.3 ปัญหาและข้อเสนอแนะการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ขาดการมีส่วนร่วม และการติดตามผล ในทางปฏิบัติยังมีครูบางส่วนที่ไม่ได้สอนและประเมินตามมาตรฐานการเรียนรู้ ดังนั้นการบริหารจัดการ

หลักสูตรควรเน้นให้บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร และควรมีการนิเทศติดตามเพื่อช่วยเหลือครูในการจัดการเรียนรู้และการประเมินผลโดยใช้กระบวนการนิเทศ (Supervision) การช่วยเหลือ (Coaching) การเป็นผู้ดูแลพี่เลี้ยง (Mentor) การดูแลติดตาม (Mentoring) การทำวิจัยในชั้นเรียน การบริหารหลักสูตรควรพัฒนาตามการเปลี่ยนแปลงของสังคมการบริหารแบบ Network โดยอาศัยสังคม online โดยผ่านระบบ Social network

1.4 ข้อเสนอแนะด้านปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่มีคุณภาพ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ระดับผู้กำหนดนโยบาย) 1) ไม่ควรเปลี่ยนแปลงนโยบายหลักสูตรบ่อย และพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญเรื่องหลักสูตร การสอน และการประเมินที่อิงมาตรฐาน 2) ควรวางแผนการดำเนินงานระยะยาวเพื่อให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาได้ทราบแนวทางการดำเนินงาน และควรมีการประสานการดำเนินงานระหว่างหน่วยงานย่อยในสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้เป็นการทำงานที่ไม่ซ้ำซ้อนและมีความเชื่อมโยง 3) ควรลดโครงการ/กิจกรรม เพื่อให้ครูสามารถสอนได้เต็มที่ การจัดอบรม/สัมมนา ควรเป็นช่วงเวลาปิดเทอม หรือ เสาร์อาทิตย์ และควรให้มีการอบรมครูทุกคน แทนการอบรมเฉพาะแกนหลัก 4) สนับสนุน 4 M และต้องเปิดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาการให้หลากหลาย 5) ควรทำงานเชิงนโยบาย กำกับ ติดตาม ประเมิน และเปิดโอกาสให้เขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนมีอิสระในการสร้างสรรค์งานใหม่ มีการกระจายอำนาจให้สถานศึกษาเป็นนิติบุคคลเต็มรูปแบบ โดยให้คนในพื้นที่ดูแล 6) ควรมีนโยบายในการพัฒนาครูที่ชัดเจน กำหนดให้ครูต้องมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ มีระบบกำกับติดตามตรวจสอบกระบวนการพัฒนาครูผู้สอน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 1) ควรจัดสรรอัตรากำลังครูให้เหมาะสมกับสาขาวิชาที่โรงเรียนต้องการ ควรอำนวยความสะดวกในด้านเอกสารในการจัดทำ 2) ศึกษาวิเคราะห์ควรให้ความรู้ แนะนำ ช่วยเหลือครูอย่างจริงจังและจริงจัง มีการนิเทศติดตามผลอย่างต่อเนื่อง และควรจะมีบทบาทที่มากขึ้นในการเป็นสื่อกลางระหว่าง สพฐ.กับโรงเรียนในการกระจายอำนาจจากส่วนกลางสู่ท้องถิ่น 3) ควรลดภาระงานที่ไม่ใช่งานของศึกษานิเทศก์เพื่อให้สามารถทำหน้าที่นิเทศและดูแลโรงเรียนที่รับผิดชอบได้อย่างเต็มที่ เพิ่มบทบาทของศึกษานิเทศก์ให้เป็นพี่เลี้ยงแก่ครูผู้สอนในสถานศึกษาได้อย่างจริงจัง 4) รูปแบบการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนสู่เป้าหมายของหลักสูตร ต้องมีการเตรียมการหรือการวางแผนการนิเทศ มีการติดตามอย่างใกล้ชิด มีการพัฒนาและประเมินผล และใช้สื่อมาช่วยในการนิเทศ 5) ควรมีรูปแบบการบริหารงานได้แก่ จัดให้มีระบบการนิเทศติดตามบนหลักการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ใช้หลักการบริหารแบบสร้างเครือข่ายร่วมกับระบบการกำกับ ติดตาม และใช้รูปแบบการกระจายอำนาจทางการศึกษาให้ทุกส่วนมีบทบาทและมีส่วนร่วมได้ สะท้อนประเด็นปัญหาในการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติร่วมกัน

สถานศึกษา 1) ควรมีการจัดหลักสูตรและรายวิชาเพิ่มเติมสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น มีระบบการประกันคุณภาพภายในที่เข้มแข็ง มีกิจกรรมเสริมหลักสูตร และมีกิจกรรมส่งเสริมการใช้ภาษาอังกฤษเพิ่มมากขึ้น มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ 2) ควรมีผู้บริหารที่ให้ความสำคัญกับงานด้านวิชาการ มีความรู้เรื่องหลักสูตร การสอน การวัดและประเมินผล เป็นผู้นำด้านวิชาการ 3) ครู ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหาร ต้องมีการทำความเข้าใจหลักสูตรให้ชัดเจนทั้งในด้านเป้าหมายที่ต้องการ มาตรฐาน ตัวชี้วัด สมรรถนะ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน โดยผู้ที่มีความเชี่ยวชาญเป็นผู้ให้ความรู้ และมีการฝึกปฏิบัติอย่างจริงจังก่อนนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติ ต้องมีการติดตามผลการใช้หลักสูตรอย่างเป็นระบบ 4) ควรมีรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่ดีมีคุณภาพคำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ 5) ควรมีบทบาทสำคัญในการผลักดันผู้เรียนไปสู่เป้าหมาย เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข ทั้งนี้สถานศึกษาควรมีการช่วยเหลือครูผู้สอนทั้งด้านการให้ความรู้ผ่านการอบรมเกี่ยวกับหลักสูตร เนื้อหารายวิชา เทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการศึกษา การประสานงานกับชุมชน

1.5 ข้อเสนอแนะด้านแนวทางการพัฒนาหลักสูตรยุคศตวรรษที่ 21 และ การเตรียมความพร้อมเข้าสู่

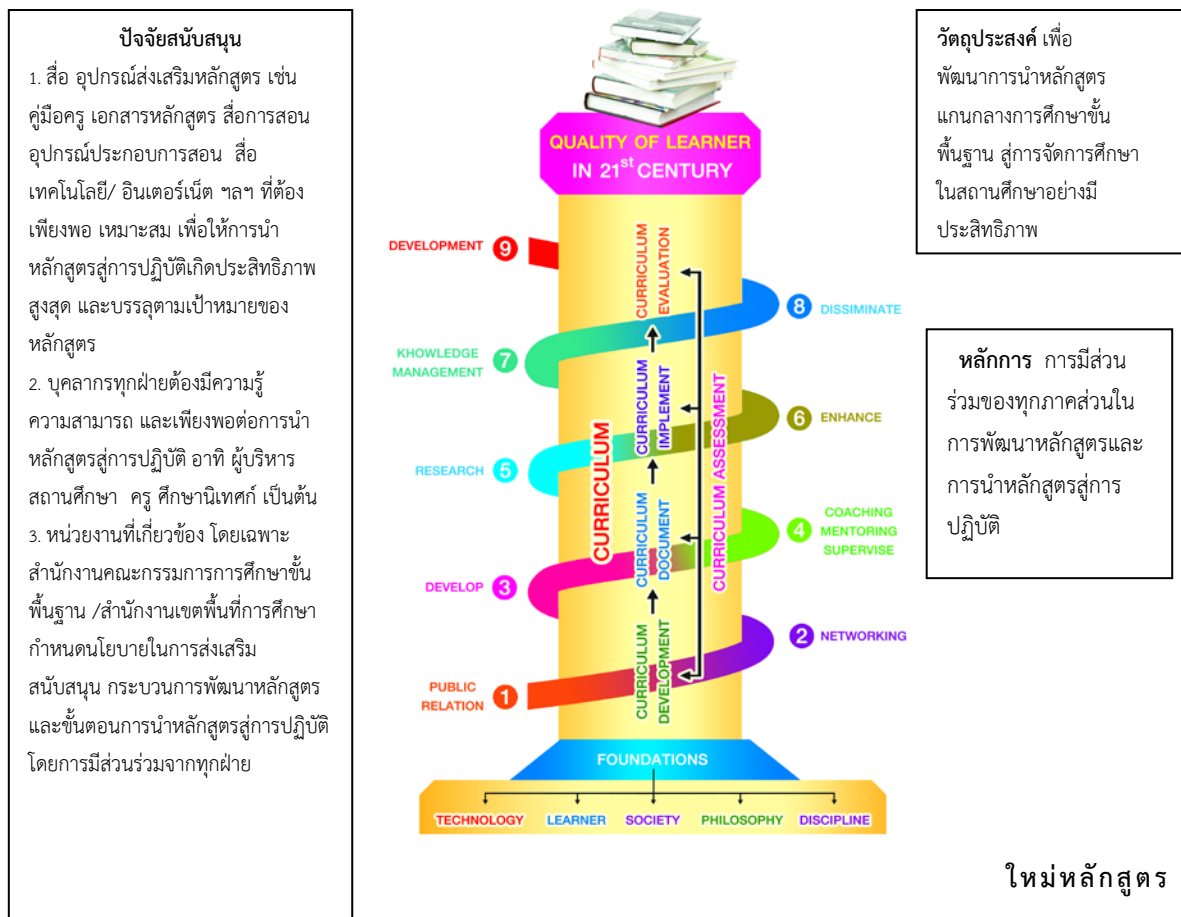
ประชาคมอาเซียน พบว่า หลักสูตรสถานศึกษาควรบูรณาการอาเซียน เป็นทั้งเป้าหมายและเนื้อหาสาระการเรียนรู้ โดยกำหนดเป็นมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด ในแต่ละระดับชั้นอย่างชัดเจน กำหนดวิธีการวัดและประเมินผล 2) ควรมุ่งเน้นทักษะทางภาษา โดยจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ หรือบูรณาการภาษาอาเซียน และมุ่งเน้นการนำความรู้ไปสู่การปฏิบัติ จังหวัดที่อยู่ติดชายแดนต้องทำความเข้าใจกับภาษาของประเทศเพื่อนบ้าน รวมทั้งภาษาไทยต้องมีความเข้าใจที่ลึกซึ้ง 3) ควรเป็นหลักสูตรที่เน้นวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ ควบคู่กับการให้ความสำคัญกับความรู้และความสามารถของผู้เรียนในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถในการปรับตัวเข้ากับบริบทของสังคมที่มีการ

เปลี่ยนแปลง แต่ยังคงมุ่งเน้นคุณลักษณะความเป็นไทย มีทักษะชีวิต ทักษะการคิดวิเคราะห์ ทักษะการแก้ปัญหา จิตสาธารณะ ทักษะการบริการ ทักษะอาชีพ การอยู่ร่วมกันในสังคม ความเข้าใจในสังคมต่างวัฒนธรรม

2. แนวทางการพัฒนาความเข้มแข็งทางวิชาการของโรงเรียนต้นแบบ และบุคลากรทางการศึกษา พบว่า 1)

รูปแบบการพัฒนาความเข้มแข็งทางวิชาการด้านหลักสูตรทั้งระบบ มีหลักการที่เน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการนำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สู่การจัดการศึกษาในสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพโดยมีขั้นตอนของรูปแบบการพัฒนาความเข้มแข็งทางวิชาการด้านหลักสูตรทั้งระบบมี 9 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1)ประชาสัมพันธ์ (Public Relation) หลักสูตรโดยการประชุมกับเขตพื้นที่ (ผู้บริหารเขต และศึกษานิเทศก์) สถานศึกษา(ผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษา) และผู้เกี่ยวข้อง รวมทั้งการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อโดยช่องทางต่างๆ เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและการมีส่วนร่วมในหลักสูตร 2) สร้างเครือข่าย (Networking) การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาที่ผลิตครู เขตพื้นที่การศึกษา หน่วยงานการศึกษาระดับท้องถิ่น 3)พัฒนา (Develop) เอกสาร สื่อ เกี่ยวกับแนวทางการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติในห้องเรียน และพัฒนาวิชาชีพครู ผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์เพื่อเป็นผู้นำมืออาชีพ ในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ 4)ให้ความช่วยเหลือ (Coach) และเป็นพี่เลี้ยง (Mentor) และนิเทศ (Supervise) ในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ ทั้งในระดับเขตพื้นที่ และสถานศึกษา 5)วิจัย (Research) ติดตามสภาพปัญหาการใช้หลักสูตร และแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และการนำหลักสูตรสถานศึกษาสู่การปฏิบัติ 6)เสริมสร้าง (Enhance) ให้สถานศึกษาและเขตพื้นที่ติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา 7)จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Knowledge Management) เกี่ยวกับการพัฒนาความเข้มแข็งทางวิชาการของสถานศึกษาเพื่อเป็นแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ต่อเขตพื้นที่การศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 8) สพร. เผยแพร่ (Dissiminate) ผ่านเวทีและสื่อต่างๆ เกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่ดีของสถานศึกษาที่มีความเข้มแข็งทางวิชาการในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ และ 9) พัฒนา (Develop) และปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

รูปแบบการพัฒนาความเข้มแข็งทางวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรทั้งระบบ

ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีรายละเอียดในการจัดการศึกษา ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบคือ **Content Knowledge Skills Value and Attribute** ดังนี้

Content Knowledge แบ่งออกเป็น 4 ระดับ

1. ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3

การจัดการศึกษาในระดับนี้ เพื่อพัฒนาทักษะและความรู้พื้นฐานให้กับผู้เรียนในด้านการอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ และกระบวนการเรียนรู้ทางสังคม คุณธรรมจริยธรรม ประกอบด้วยรายวิชา ภาษาไทย คณิตศาสตร์ ภาษาต่างประเทศ และ สังคมศึกษา(ครอบครัวและชุมชน) ทั้งนี้ให้มีการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ สาระการงานอาชีพ และเทคโนโลยี ศิลปะ วิทยาศาสตร์ สุขศึกษาและพลศึกษา

2. ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

การจัดการศึกษาระดับนี้ยังคงเพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานผู้เรียน แต่จะเพิ่มรายวิชาที่ส่งเสริมการเรียนรู้ที่กว้างขึ้นเพื่อพัฒนาทักษะการคิด ทักษะการสื่อสาร และทักษะการใช้เทคโนโลยี ส่งเสริมผู้เรียนด้านคุณธรรมจริยธรรม ความเป็นไทย และการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต ประกอบด้วยรายวิชา ภาษา วัฒนธรรม และเทคโนโลยีเพื่อการสื่อสาร วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ สังคม (ประเทศ อาเซียน)

3. ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3

การจัดการศึกษาระดับนี้เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะ ความรู้ เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหาที่กว้างมากขึ้น เพื่อสำรวจความสนใจและความถนัดของตนเอง ส่งเสริมทักษะการคิด ทักษะการใช้เทคโนโลยี การสื่อสาร ทักษะชีวิต การเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ความเป็นไทย และการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต ประกอบด้วยรายวิชา ภาษา วัฒนธรรม และเทคโนโลยีเพื่อการสื่อสาร วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภูมิภาค และความเป็นพลโลก

4. ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6

การจัดการศึกษาระดับนี้เป็นการจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะ ความชำนาญ และมีความรู้ความสามารถเฉพาะด้านตามที่สนใจทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ การจัดการศึกษามุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดทักษะความคิดสร้างสรรค์ ทักษะการคิดขั้นสูง ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ทักษะการสื่อสาร ทักษะชีวิต การเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ความเป็นไทย และการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต ประกอบด้วยรายวิชา ภาษา วัฒนธรรม และเทคโนโลยีเพื่อการสื่อสาร อาชีพ ศิลปะ และสร้างสรรค์ วิทยาศาสตร์ เศรษฐศาสตร์

Skills ทักษะ การจัดการศึกษาตามกระบวนการที่สนใจใหม่หลักสูตรระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะที่จำเป็น ดังนี้

1. Higher Order Thinking	ทักษะการคิดขั้นสูง
2. Technology	ทักษะการใช้เทคโนโลยี
3. Communication	ทักษะการสื่อสาร
4. Life and Social	ทักษะชีวิตและการอยู่ร่วมในสังคม
5. Creativity and Innovation	ทักษะการคิดสร้างสรรค์และพัฒนานวัตกรรม

Value and Attribute ค่านิยมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เป็นลักษณะที่ดีที่ควรส่งเสริมให้ผู้เรียนได้นำไปใช้และปฏิบัติตน ดังนี้

1. Civic Literacy	หน้าที่พลเมือง
2. Moral and Ethic	คุณธรรมและจริยธรรม
3. Thainess	ความเป็นไทย
4. Sufficient Economic	หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

กระบวนทัศน์ใหม่หลักสูตรระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

